

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevcova hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.—. Za vsa druge države in Ameriko K 5'60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inzerate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — Inzerati: štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inzerati po dogovoru. Inzerati v tekstu, poslani in posrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavni: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Svetovna vojna.

Avstrijsko-srbska vojna.

Padec Belgrada.

Dne 2. decembra na obletnico 66letnega vladanja Nj. Veličanstva je naša slavna armada zavzela Belgrad.

Njegovo Veličanstvo je prejelo od poveljnika 5. armade to-le poklonitveno brzjavko:

Vesrečen prosim Vašec. in kr. Apostolsko Veličanstvo, da smem nadandovršenega 66. leta slavnega vladanja Vašega Veličanstva položiti Vam ob noge najvdanejšje čestitke 5. armade, kakor tudi najpokornejšje poročilo, da so danes čete 5. armade zavzele mesto Belgrad.

Frank, general pehote.

Zavzetje Uzic.

V naskoku smo dne 27. nov. zavzeli več važnih utrjenih pozicij, pred vsem dominirajočo postojanko na Siliaku. V celem smo vjeli okrog 900 mož in vplenili 3 topove. Od srbskega poročevalnega urada razglašena zmaga nad neko avstro-ogrsko kolono pri Rogaćici se je dne 27. nov. spremenila v vhod naše kolone v Uzice. Z vpletnim trenom smo vjeli 19letnega vnuka vojvode Putnika. Oziraje se na njegovo mladost in njegovo sorodstvo s srbskim vojskovodjo smo odredili, naj se z vjetnikom postopa s posebno obzirnostjo.

Naša armada je vjela 2 poveljnika, 19 častnikov in 1245 mož.

Nasprotnik se v sedanji bojni fronti obupno upira in skuša s srditimi protinapadi, ki se stopnjujejo do boja z bajoneti, zavirati naše prodiranje. Naše čete, ki stoje na vzhodnem obrežju Kolubare, so mestoma zopet pridobile na prostoru. Kolone, ki so prodrle preko in južno od Valjeva so dosegle v splošnem višine vzhodno od reke Ljig in črto Suvobor—cestni trikot vzhodno od Uzic. Dne 27. t. m. smo vjeli v celem 2 polkovna poveljnika, 19 častnikov in 1245 mož.

Naša armada je zasedle Suvoborsko sedlo in vjela 1254 mož.

Z južnega bojišča poročajo uradno dne 30. novembra: Na južnem bojišču trajni boji. Včeraj smo po srditem boju v naskoku zavzeli Suvoborsko sedlo, oporišče ceste iz Valjeva v Čačak. 70. bataljon se je pri tem posebno odlikoval. Tudi 16. pehotni in 28. domobranski polk sta se v zadnjih

dneh znova postavila. Včeraj smo v celem vjeli 1264 mož ter vplenili 14 strojnih pušk. V Uzicah smo našli mnogo orožja in streljiva.

Prvo razdobje v naših operacijah na jugu zmagovito zaključeno.

Na južnem bojišču se je zmagovito zaključilo nadaljno razdobje v naših operacijah. Na celi črti smo vrgli sovražnika, ki se je končno z vsemi svojimi bojnimi silami več dni trdovratno upiral vzhodno od Kolubare in Ljiga in opetovano poskušal sam preiti v ofenzivo; nasprotnik se umika.

Imel je znova občutne izgube: samo na bojišču Konatičah so našle naše čete okrog 800 nepokopanih mrtvecev. Takisto značijo številni vjetniki in materialne izgube, da je sovražnik znatno oslabil, zakaj od začetka zadnje ofenzive smo vjeli 19.000 mož ter vplenili 47 strojnih pušk, 46 topov in mnogo drugega materiala.

Črnogorci v Čajnicah.

Pred tremi dnevi so se Črnogorci umaknili iz Čajnic. Kadar jih preženemo še iz bližnjega goratega okraja, bo tudi zadnji košček Bosne zopet v naših rokah. Ko so svoj čas Črnogorci Čajnice zasedli je prevzel neki črnogorski stotnik povelje nad mestom, zbral prebivalstvo, ukazal da mora biti novemu vladarju kralju Nikiti pokorno ter čital najnovejšje vesti z bojišč, po katerih so Rusi zasedli Berlin, Dunaj, Budimpešto, Francozi pa Kotor, Dubrovnik, Mostar in Trebinje.

Avstrijsko-ruska vojna.

Odbit ruski napad pred Przemyslom. Boji v Karpatih trajajo dalje.

Na naši fronti v zapadni Galiciji in v ruski Poljski je bil v splošnem tudi včeraj mir.

Pred Przemyslom je posadka s protinapadi odbila sovražnika pri poskusu, da bi se približal severnim predutrdbam trdnjave.

Boji v Karpatih trajajo dalje.

Boji na ruskem Poljskem in v Galiciji. Sovražnik v Karpatih poražen.

Včerajšnji dan je potekel na vsej naši fronti na ruskem Poljskem in v zahodni Galiciji prav mirno. V Karpatih so bile čete, ki so prodrle na Homonno, poražene in potisnjene nazaj. Naše čete so vjela 1500 sovražnikov.

Boji pri Homonni.

V okraj je vdrla poldruga brigada donskih kozakov, ki so ropali in pustošili, kolikor so mogli. Značilno je, da so se spravili kozaki le na posestva in lastnino pobežlih prebivalcev. Onim, ki so

ostali doma, se ni ničesar zgodilo. Kozaki so pregnani; naše čete so se borile z občudovanja vredno hrabrostjo.

Obleganja Przemysla.

Praški „Čas“ objavlja z avijatično pošto poslano pismo nekega našega oficirja iz przemyslske trdnjave: „Oblega nas očitno zelo slaba ruska armada. Okoli trdnjave vlada mir, le izpadi naše posadke ga od časa do časa prerušijo. Založeni smo na mesece, zdravstvene razmere so izborne, infekčnih boleznih sploh ni. Razpoloženje je povsem mirno; situacija za nas stalno dobra.“

Bitka pod Krakovom.

Zadnja dva dni je utihnilo grmenje topov. V bližini Krakova se vršča krvava bitka na ozemlju kraljestva Poljskega se je končala ugodno za avstrijsko armado, ki je potisnila z velikimi izgubami za sovražnika, Ruse daleč proti severu.

Po ugodnih poročilih ranjenih vojakov, ki so prišli z bojišča, se je bitka vršila ponoči in podnevu. Na raznih točkah bojišča je često prišlo do silnih spopadov na nož. V teh bojih so se s hrabrostjo in bravuro odlikovali zlasti poljski polki. Odlično je posegla v boj tudi naša artilerija, ki je z uničujočim ognjem podpirala našo pehoto in največ pripomogla, da se je zmaga nagnila na našo stran.

Eno izmed naših baterij je dlje časa obstreljevala ruska artilerija. Naši topovi, ki so preje živahno odgovarjali na ruski ogenj, so naenkrat umolknili. Ne dolgo potem so se pojavili ob boku naše baterije močni oddelki ruske pehote, hoteč v naskoku zavzeti naše topove. Poveljnik baterije je ukazal takoj spremeniti fronto topov in čakati. Ko so se Rusi približali na 400 korakov, so zagrmeli naši topovi in jeli neusmiljeno kositi v njihovih vrstah. Kartečni naš ogenj je uničil malone ves ruski pehotni oddelek. Naša baterija je nato spokojno ostala na svojih pozicijah. Velike izgube je žadal nasprotniku ogenj naših havbic, ki so prav v tej bitki pokazale svojo učinkovitost.

Rusi so imeli v bitki pod Krakovom ogromne izgube na mrtvih in ranjenih. Mnogo ruskih ranjencev so z vjetniki pripeljali v Krakov, odkoder so jih potem poslali v notranjost monarhije.

Boji pri Novo Radomsku se ugodno razvijajo.

V splošnem je bil tu včeraj mir na zaši fronti v Zapadni Galiciji in v ruski Poljski. Preteklo noč smo odbili ruski napad severno-zapadno od Wolbroma.

Boji v prostoru zapadno Nowo Radomska in pri Lodzu se ugodno razvijajo.

Pred Przemyslom so Rusi ostali pod vtiskom zadnjega izpada pasivni.

PODLISTEK.

Belgrad.

Sezidan na razvalinah rimskega Singidunum, ob izlivu Save in Donave, ob samih vratih Balkana, je igral Belgrad že v bojih med Madžari, Bolgari in Grki odlično vlogo. Srbski car Dušan Silni je spremenil mesto v močno trdnjavo, ki se je zlasti hrabro borila proti madžarskim napadom. Madžari so jo v teh bojih tudi enkrat zavzeli in nekaj let obdržali. Gjorgije Branković je odstopil Belgrad leta 1426. ogrskemu kralju Sigismundu, ki ga je znova utrdil. V XV. in XVI. stoletju so butali v zidovje belgrajske trdnjave strašni valovi turških poplav. Belgrad je zaslovel kot branik in paladij krščanstva. Ko je leta 1521. turški sultan Sulejman zajahal kot osvovitelj po belgrajskih ulicah, je zajela cela Evropa in občutila je padec te slavne trdnjave kot neizbrisno od dušmanina

ji prizadjano sramoto. 167 let so gospodovali v Belgradu turški paše. Še-le v avgustu 1688. leta ga je osvobodila avstrijska in nemška armada. Ze dve leti pozneje pa ga je vzel zopet veliki vezir Mustafa Köprülü. Dne 16. julija 1717. leta so zadonele pod turško trdnjavo srebrne trombe princa Evgena. Znameniti vojskovodja je porazil turško armado pod samim zidovjem trdnjave in mesto zavzel. Dne 18. avgusta 1717. je padel polumesec z belgrajskih minaretov. Od takrat je prehajalo slavno mesto opetovano iz avstrijskih v turške roke in narobe. Leta 1789. ga je zopet oblegal general Lavdon in po krvavih bojih osvojil. Začetkom 19. stolotja so pričeli v Srbiji pod Karagiorgiem, upori krščanske raje proti turškemu gospodstvu. L. 1806. so naskočile slabo oborožene, pa tem bolj srdite trume srbskih kmetov turško trdnjavo ter jo decembra meseca zavzele. V Belgradu se je namestila vlada osvobodjene krščanske raje. Po nesrečnih bojih s Turki je prešlo mesto

v bukareškem miru l. 1812. zopet v turške roke. Turki so obdržali Belgrad tudi potem, ko so morali priznati neodvisnost srbske kneževine (leta 1834.) in še le 18. aprila 1867 so izročili mesto in trdnjavo knezu Mihaelu Obrenoviču. Kot prestolnica srbske kneževine, pozneje kraljevine se je Belgrad znatno razvil. Postal je gospodarski in kulturni emporij male države, politično središče naglo se razvijajočega kraljestva, pa tudi ognjišče političnih tendenc, ki so prihajale z interesi naše monarhije v vedno ostrejšje konflikte.

Belgrad je štel pred vojno blizu 100.000 prebivalcev, mesto je bogatelo in se razvijalo tudi v svoji zunanji lepoti. Krasna njegova lega ob izlivu Save in Donave, slikovito zidovje starih turških trdnjavskih zgradb, lepa okolica so mu pridobili sloves enega najlepših mest ne le Balkana, temveč ceie Južne Evrope.

Več sovražnih letalcev je brezuspešno metalo bombe.

Operacije v Karpatih še niso zaključene. Vest, da so naše čete vkorakale v Belgrad, je povzročila na severnem bojišču neizrečno navdušenje.

Nemško-francoska vojna.

Boji v Belgiji in na Francoskem.

Vsi ugledni vojaški kritiki na Angleškem soglašajo v tem, da se pripravlja silen napad Nemcev v smeri proti Calaisu. „Times“ in „Evening News“ pravita, da prihajajo dan na dan velikanski vlaki z vojaštvom do sprednjih vrst v zakopih; 60 takih vlakov je že zapustilo Gent, 50 Bruselj, 28 Brügge, 30 Mons in 40 Maubeuge, vsi v smeri proti severovzhodni Belgiji. Popolnoma nove čete so dospele v Dixmuiden, Ypres in Ostende, med njimi mnogo konjenice iz Brunšviškega. Nemci so začeli obstreljevali Ramscapelle. Neki nemški aviatik je večkrat poskusil razdejati angleški glavni stan v Popperingu. Namen se mu ni posrečil. Nemci so spravili v severno Belgijo tudi 200 novih topov kalibra 32,5 cm in 50 klopnih avtomobilov. V Zeebrügge so pripeljali več popolnoma novo konstruiranih podmorskih čolnov iz Kiela in mnogo zelo hitrih in z brzostrelnimi topovi armiranih motornih čolnov.

Boji v zraku.

Uradno francosko poročilo razpravlja o bojih zrakoplovcov dne 18. novembra. Neki vojaški zrakoplovec je zjutraj tega dne opazil zrakoplov, ki je letel proti Amiensu. Zasedoval ga je. Pri Amiensu ga je došel, ter oddal nanj okrog 100 strelcev iz strojne puške. Lahko poškodovani aeroplan je utekel. Drugi vojaški letalec je napadel „Albartsa“, toda tudi ta je utekel. Tudi pri Mont Didiersu so se vneli ljuti boji med francoskimi in nemškimi zrakoplovi. Eden izmed francoskih aeroplanov je bil tako poškodovan, da se je moral takoj spusti na tla.

Nemško-angleška vojna.

Nove izgube angleškega brodogojstva.

Glasom brzogojke iz Fékampa je neki nemški podmorski čoln v petek v bližini Cap d' Antifera in francoski obali Kanala potopil angleški parnik „Primon“. Posadka se je rešila. Neki angleški parnik je v Grimbyju izkrcal posadko angleške ladje „Chartum“, ki je zadel v četrtki v Severnem morju ob mino in se potopila.

Angleški pristaniški urad v Hullu je dobil poročilo, da so se pretekli teden v Severnem morju potopile zopet tri angleške ladje, ki so bile zadele ob mine. Poleg teh pa pogrešajo še tri ladje.

Zopet angleški parnik potopljen.

Neki nemški podmorski čoln je potopil na višini Cap d' Antifer angleški parnik „Primo“. Posadka se je rešila.

Navdušenje za vojno v Angliji.

V zbornici lordov je naznanil lord Kitchener, da se prijavi vsak teden k armadi okrog 30.000 rekrutov, ne všteti one regimente, ki se rekrutirajo iz posebnih okrajev. — Lord Kitchener upa, da bo število prijav še naraslo.

Nemško-ruska vojna.

Novi boji pri Lowiczu.

V vzhodni Prusiji so se vršili samo neznatni boji. Pri Lowiczu so nemške čete ponovile napad. Boj se še vrši. Močne ruske napade v okolici zapadno od Nowo Radomska so odbili. Na južnem Poljskem je sicer vse neizpremenjeno.

Odbiti ruski napadi pri Darkehmenu.

Na vzhodnopruski meji se je ponesrečil napadni poskus močnih ruskih čet na nemške utrde vzhodno od Darkehmena. Rusi so imeli težke izgube. Kar je napadalcev ostalo, nekaj častnikov in 300 mož, so vjeli.

Južno od Visle so donesli protinapadi uspehe, ki jih je vredno zabeležiti. Nemški plen je bil 18 topov in več kot 4500 vjetnikov.

Sijajni čin nemških čet pri Lodzu.

K poročilu ruskega generalnega štaba z dne 29. novembra konstatira nemški veliki glavni stan o neki epizodi v za nemško orožje tako uspešnih bojih pri Lodzu sledeče: One dele nemških sil, ki so se borili v pokrajini vzhodno od Lodza proti desnemu krilu in v ozadju ruskih čet so same zopet resno ogrožali v hrbtu močni ruski oddelki, ki so prodirali od vzhoda in juga. Pred samim obličjem pred fronto stoječega sovražnika so se nemške čete obrnile ter so se prebile v trodnevni srđitih bojih skozi obroč, ki so ga že tvorile ruske čete. Pri tem so pripeljale seboj še 12.000 vjetih Rusov in 25 vpljenih topov ne da bi same izgubile le eden top. Tudi so vzeli seboj skoraj vse

svoje lastne ranjence. Naše izgube v danem položaju seveda niso bile lahke, nikakor pa niso bile velikanske. Od nemških čet izvršeni čin je eden najlepših cele vojne.

V Vzhodni Prusiji in v Ruski Poljski vlada razmeroma mir

V vzhodni Prusiji in v južni Poljski vlada v splošnem mir.

V severni Poljski južno od reke Visle se je vojni plen še pomnožil, ker so Nemci izrabili javljene uspehe. Število vjetnikov je naraslo za okrog 9500 mož, vpljenih topov pa za 18. Razen tega smo dobili v roke 26 strojnih pušk in mnogo municijskih vozov.

Car odpotoval na bojišče.

Car je 1. decembra ob 10. uri dopoldne odpotoval na bojišče.

Pred odločitvijo na severnem bojišču.

Enajstdnevna velikanska bitka na severu se nadaljuje.

Zdi se, da se odločitev pripravlja na močnem severnem krilu; boji v zapadni Galiciji in v Karpatih so relativno manjšega pomena.

Bitka je že par dni zadobila značaj stoječe bitke, natančno tako, kakor vse prejšnje velike afere na zapadu in vzhodu.

Nasprotnika sta se v svojih pozicijah vkopala. Napadi zastajajo.

Ofenzivni sunki se omejujejo le na majhne dele bojne črte. Stoječa bitka zahteva od čet velikanski napor, tako fizični, kakor moralni. Streti sovražnikovo vztrajnost je prva naloga boja.

Zavezniki so prizadjali Rusom dosedaj strašne izgube, zlasti naši 30,5 cm možnarji, ki jim Rusi pravijo „čorti“, razsajajo strašno.

Zdi se, kakor bi sovražniku minevalo veselje za nadaljne napade. Računati smemo na ugoden izid bojev. Kdaj da bodo boji končani, to se ne da prav nič povedati.

Švicarska sodba o bojih na Poljskem.

Odločitev je še vedno v območju ofenzivnega krila maršala Hindenburga, čegar mogočni sunek je predril mnogo dalje proti jugu, kakor se je to moglo spoznati iz nemških poročil samih. Rusi sami omenjajo kraj Tuszyu, ki leži 20 kilometrov od Lodza. Da so se tamkaj nemške predčete umaknile, to je bila, kakor se zdi, podlaga za zadnja poročila o ruskih zmagah. Toda to so samo delni uspehi, ki imajo pomen samo v slučaju, ako se Rusom posreči, da Nemce obkolijo ali vpgonejo njihovo krilo. Kakor se zdi, zaupa rusko armadno vodstvo v maso in vporablja povsodi nove čete, ne da bi se po stari ruski navadi oziralo na izgube.

Turška proti tripelententi.

Turška vojna.

Iz glavnega stana poročajo uradno: Naše, v dolini reke Coroh stoječe čete, so odbile napad ruskih čet ob izlivu reke. Artilerija batumskih utrdb se je tega boja udeležila, ne da bi dosegla kakšen učinek. Naše čete so dospele do pokrajine Ačara, 10 kilometrov južnovzhodno od Batuma.

Na meji od Aserbejdžana trajajo boji naprej. V Trapezunt je prispel prvi transport ruskih vjetnikov: 6 častnikov in 88 vojakov.

Predstraže turške armade prodirajo proti Teheranu.

Ruske oblasti so odredile evakuacijo Batuma. V Bakuju so aretrali Rusi mnogo sumljivih oseb.

Turško brodogojstvo ogroža baje Odeso.

Turško brodogojstvo stoji pred Odeso. Mnogo vojaških poslopij in zavodov v mestu je uničenih. Prebivalstvo je silno razburjeno. Kavkaške, kurdij-ske in ruske čete se koncentrirajo pred mestom.

Povratak von der Goltz paše v Turčijo.

Maršal baron von der Goltz paša je odpuščen iz službe generalnega guvernerja v Belgiji ter prideljen sultanu Mehmedu V. in njegovemu glavnemu stanu. Kot njegov naslednik je imenovan za generalnega guvernerja v Belgiji general konjenice baron Biesing.

Sijajne zmage plemena Senusi nad Francozi.

Na jugu Serzzana pri Sanja-Ain-Galaka je prišlo do boja med Senusiji in francoskimi četami. Voditelj plemena Sanja šejh Abdulah je sicer pri tem poginil, toda Francozi so bili pognani v beg. Senusijci so sijatno zmagali tudi v okolici pri Kanem in Vadai.

Angleži v Mezopotaniji.

Močne angleške čete prodirajo ob reki Tigris; zasedle so Basro in hočejo udariti na Bagdad. Angleška ekspedicija očitno namerava odtegniti kolikor mogoče turških čet od akcije Sueškemu prekopu.

Orožje v grobnicah.

Angleži so dognali, da skrivajo Egipčani orožje v rakvah. Zato so dali na nekem tamkajšnjem pokopališču izkopati vse novejšje grobe, v

katerih so res našli polno orožja. Turške čete, ki operirajo proti Egiptu, štejejo baje okrog 100.000 mož.

Francozi zasedli Togo.

Francoske domače čete so zasedle severni Togo. Ob obali operirajo združene francosko angleške čete.

Boji v Egiptu.

Vesti iz Kaira poročajo, da so Angleži zaprli karavansko cesto iz Cirenaike v Egipt z zakopi. Turška armada pod Izet pašo, 66.000 mož in 10.000 Beduincev s 5000 velblodi, prodira ob železnici v Mekko proti Maanu, 80 km od meje. Senusi so zgradili poljsko železnico od oaze El Na'il, 100 km od prekopa. Angleži razpolagajo s 50.000 možmi.

„Italija“ potrjuje na podlagi zanesljivih poročil, da so turške prednje straže prekoračile Sueški prekop in da prodirajo, ojačene od vstaških rodov, na cesti proti Bubastisu. Sueški prekop je kakor poročajo italijanski kapitani, res zaprt, vendar je vsem italijanskim ladjam dovoljena plovba, Angleško brodogojstvo se je že pred 8 dnevi vrnilo v Port Said, sedaj pa se ne nahaja več tam.

V Tripolitani.

„Agenzia Stefani“ poroča iz Tripolisa dne 29. m. m.: Kakor se poroča iz Mulata, je prišlo med tja odposlanimi četami in močno roparsko tolpo iz teh krajev do boju. Roparji so bili zavr-njeni. Naše izgube znašajo 4 Italijane in 2 Libijca mrtva, 1 častnik in 10 italijanskih in libijskih vojakov ranjenih.

Sveta vojna.

Sveta vojna, ki jo je proglasil sultan Mehmed, je zavzela mnogo resnejši značaj, kakor se je preje splošno sodilo. Egipt je ves na nogah in Angleži bodo imeli velike težave, predno bodo zadržali gibanje, ki ga je izzvala proglastitev svete vojne med mohamedanskim prebivalstvom v deželi faraonov. Toda ta izlamski pokret se ne omejuje samo na Egipt ampak se je razprostrl po vsi severni Afriki. V Alžiru in v Maroku imajo z njim že opraviti Francozi, a širi se tudi po Cirenajiki in Libiji, kar povzroča silne skrbi Italiji, ki se še ni posebno močno vdomačila v teh dveh deželah. Kakor poročajo italijanski listi, bo o tem vprašanju razpravljal tudi italijanski parlament. „Giornale d' Italia“ javlja nadalje, da je italijanska vlada sklenila resno intervencijo v Carigradu ter bo zahtevala od Turčije, da omeji panislamsko gibanje.

Prodiranje Turkov proti Sueškemu prekopu.

Iz Aten poročajo v Pariz, da je turške vojske 76.000 mož pod vodstvom Izet paše na poti proti Sueškemu prekopu. Nemci in Turki so baje razdelili 10.000 pušk med Beduine, ki se bodo postavili na utrjeni črti v El Arišu. „Corriere della sera“ poroča iz Kaira, da grade Turki pod vodstvom nemških inženirjev železnico do Sueškega prekopa, ki se pri Maanu odcepi od železnice Damaskus-Mekka.

Upor v Zgornjem Egiptu.

Iz Londona poročajo o uporih v Zgornjem Egiptu in Sudanu. Ze dne 10. novembra so se domači polki v Abu Hammedu in El Orfi uprli. Te polke so bili za kazen poslani v te pokrajine, ker so bili že delj časa uporni. Odposlanci Sensov so jih obvestili o izbruhu svete vojne, nakar so umorili angleške častnike ter se pridružili vstaškim Arabcem.

Francozi v Maroku.

Iz Tangerja poročajo, da so bile čete polkovnika Laverdura, ki so bile že 13. novembra pri Khenifri poražene, 24. novembra zopet poražene na poti od Tadle v Fez. Te čete, skupaj 3000 mož, so šle nasproti četam generala Henryja, ki so šteje 6000 mož, da potem skupno osvobodita posadko, zajeto v Fezu. Malo predno sta se oba oddelka strnila so jih vstaši v neki dolini v slabi poziciji napadli. Padlo je 148 evropskih vojakov in 7 častnikov. Končno so se čete v naskoku prebile proti severu, pustile pa so vse topove in vozove sovražniku. Generalrezident v Maroku Lianty zahteva ojačenja.

* * *

Prestolonaslednik pri cesarju.

Prestolonaslednik Karl Franc Jožef je prispel iz glavnega stana ter je včeraj dopoldan v več kakor enourni avdijenci poročal cesarju o položaju na severnem bojišču. Popoldan je prestolonaslednik zopet odpotoval.

Izmenjava internirancev.

Med Francijo, Nemčijo in Avstrijo je bil sklenjen odgovor, da izpusti za vojaško službo nesposobne internirance od 45. leta naprej do 60. leta.

Vspreh avstrijskega vojnega posojila 3 milijarde.

Listi konstatirajo, da se navzlic oficijalnemu zaključku subskripcije dne 24. novembra, vojno posojilo še vedno jako pridno podpisujejo. Subskripcija je prekoračila že drugo milijardo. Ker je tudi na Ogrskem prva milijarda že skoro podpi-

sana, bo celotni uspeh vojnega posojila najbrže prekoračil 3 milijarde.

Najvišje cene za žito in moko.

Uradno „Wiener Zeitung“ objavlja na temelju cesarske naredbe z dne 10. oktobra 1914 razglašeno ministrsko naredbo, s katero se ureja proizvodnja in promet moke in se obenem s tem določajo najvišje cene za žito in moko.

Sovražna brodovja v Sredozemskem morju.

Angleško-francoska eskadra blokira slej kot prej Jadransko morje, Dardanele in egiptovsko obalo s Sueškim prekopom. Na severu obstreljuje ladje nemške pozicije ob belgijski obali. Nemške vojne ladje, ki so se udeležile bojev ob čilski obali, teh voda še niso zapustile.

Portugalska pomoč tripelententi.

„Journal des debats“ poroča, da je 12.000 portugalskih vojakov odplulo iz Lisabone ter pasiralo Gibraltar v smeri proti vzhodu.

Obsojeni nemški zdravniki.

Pariško vojno sodišče je obsodilo 52 nemških bolniških strežnikov, obdolženih tatvine, in 2 zdravnika na 1 leto ječe, 13 strežnikov na 1—3 let ječe in 9 strežnic-redovnic na 1—3 mesece ječe.

Viskonti Venosta †.

Kakor poročajo iz Rima, je tam umrl bivši italijanski zunanji minister marchese Emilio Visconti Venosta v 86. letu svoje starosti. Visconti Venosta se je zgodaj pridružil mazzinijanskemu gibanju, ter je igral med Carbonariji veliko vlogo. Že l. 1863. je postal v sardinskem kabinetu zunanji minister, opravljal je ta posel tudi v težavni dobi l. 1866./76., ter 1869./67. in ponovno v l. 1796./98. ter 1899/1901. Njegovo ime je ozko združeno s trozvezno politiko Italije in z ureditvijo albanskega vprašanja med Avstrijo in Italijo.

DNEVNE VESTI.

Vest o zasedenju Belgrada po naših hrabrih četah se le minulo sredo zvečer, ravno na dan 66. obletnice vladanja našega presvitlega cesarja, po bliskovito raznesla po mestu in okolici. Veselo zvonjenje in pokanje iz topičev je še tisti večer pozdravljalo težko pričakovano novico. V proslavo prevažnega zgodovinskega čina naše slavne armade so se v četrtek v Kranju razobesile zastave zvečer sta pa veteransko in gasilno društvo na čelu z godbo gasilnega društva priredili pohod po mestu. Množice patrijotičnega občinstva so z živahnimi klici spremljale lepo vspeli sprevod.

Med dobrimi najboljše so

Puch-kolesa

Pfaff
šivalni stroji

Ugodne cene in plačilni pogoji.

IGN. VOK

Zaloga šivalnih strojev in dvokoles

LJUBLJANA, SODNA UL. št. 7.

zraven sodnije.

33 26—14

† **Davorin Jenko** se je rodil dne 9. novembra l. 1835. pri Podjedu h. št. 38. v Dvorjah pri Cerkljah na Gorenjskem. Leta 1843. je prišel v ljudsko šolo v Kranju. V višjem oddelku prvega razreda, to je bilo v šolskem letu 1844/45 je imel za sošolca Simona Jenka iz Podrečja pri Mavčičah, s katerim pa nista bila v sorodstvu. Učitelj jima je bil Idričan Marko Podobnik, katehet pa Juri Grabnar, znani Čbeličar, velik častilec in prijatelj Prešernov. Ljudsko šolo je končal v Ljubljani, gimnazijo v Trstu. Odtod je šel na Dunaj, učiti se pravoslovja. Razentega se je marljivo bavil z glasbo. Njegova glasbena učitelja v Ljubljani sta bila Rihar in Mašek, v Trstu pa Sinico in Ricci. Na Dunaju je bil Davorin pevovodja Slovenskega pevskega društva. Tu se je poskusil v zlaganju napevov. Uglasbil je več pesmi, najbolj pa se je proslavil s svojo budnico „Naprej, zastava Slave!“ Zložil jo je dne 16. maja l. 1860. Leta 1863. je šel za pevovodja v Pančevo na Južnem Ogrskem, l. 1867. pa je bil imenovan za kapelnika kraljeve opere v Belgradu, kjer je plodonosno deloval do svoje upokojitve l. 1902. Svoj pokoj je preživel v Ljubljani, deloma tudi doma v Cerkljah. Dne 29. junija 1910. smo v Kranju slovesno praznovali 50letnico budnice „Naprej, zastava Slave!“ Isto leto ga je mestna občina Kranj imenovala za častnega občana. Diplomom mu je umetniško izvršil Hinko Smrekar. Umrl je dne 26. novembra t. l. v Ljubljani. Slovesno so ga pokopali dne 28. novembra t. l. Mesto Kranj mu je poklonilo k pogrebu prekrasen venec, kovinasto rakev in odposlalo k pogrebu kot zastopnika občinskega svetovalca Cirila Pirca in obč. odbornika Janka Sajovica. Slavni naš rojak, počivaj v miru v dragi zemlji slovenski!

Vojno poročilo najnovejši autentični posnetki z bojišč na jugu in na severu kažejo se vsak teden v kinematografu Ideal v Ljubljani. Gotovo bodo ti posnetki zanimali vsakoga. Iz vsebine filma, ki se predvaja v soboto 5. pa do ponedeljek 7. so posebno zanimive slike: „Vojni most čez Drino ter vojasko življenje v Zvorniku.“ — Iz poročila, ki se kaže v torek 8. pa do četrtek 10: „Prihod fcm. Potioreka v Tuzlo. — Življenje v taborišču po bitki itd. Predstave vsaki dan ob 4., 5^{1/2}, 7 in 8^{1/2}.

„Miklavžev večer“. Narodna čitalnica v Kranju priredi tudi letos svojim članom danes zvečer v svojih prostorih običajni miklavžev večer. Tam bo sv. Miklavž s svojim nebeškim in peklenjskim spremstvom ob 6. uri zvečer obdaroval pridne otroke.

Nabiralna pola Cerklje za „Rdeči križ“. Dobnikar Janez 0:60, Dobnikar Franc 1:—, Dobnikar Marija 0:80

Delovc Marija 1:—, Dobničar A. 1:—, Dobnikar J. 1:—, Dolinar Mar. 2:—, Dolinar Fr. 1:—, Dolinar Fr in Mana 1:60, Dolinar Angela 0:90, Decec 1:—, Drobun Luka 0:60, Dobnikar Mihael 3:—, Dobnikar Franc 2:—, Dobnikar Janez 1:—, Erzar Franc 0:50, Erzar Mica 0:20, Erzar Lovrenc 1:—, Erzar Marija 1:—, Erzar Klara 1:—, Erzar Uršula 1:—, Frantar Jožef 1:—, Fajfar Peter 1:—, Frantar Andrej 2:—, Grilc Katra 1:—, Gasperlin Marija 1:—, Grilc Anton 1:—, Grilc Franc 0:60, Grilc Marija 0:30, Grilc Marija 0:40, Grilc Ana 0:40, Grilc Johana 0:40, Grilc Jakob 2:—, Grilc Franc 1:—, Grilc Marija 1:—, Grošelj Valentin 1:—, Globočnik Marijana 1:—, Gerle Miha 1:—, Gerle Janez 1:20, Grile Janez 2:—, Galjot Andrej 1:—, Galjot Franca 1:—, Galjot Helena 0:20, Gerkman Janez 1:—, Gašperc Franc 1:—, Gašperc Jožef 1:—, Grilc Marija 1:—, Grilc Apolonija 0:30, Gasperlin Jur 2:—, Globočnik Marija 0:40, Grošelj Franc 2:40, Gasperlin, Franc 1:—, Globočnik Mana 1:—, Globočnik Jera 1:—, Gasperlin Marjana 2:—, Gastovc Janez 1:—, Hafner Marija 1:—, Hafner Anton 2:—, Hazin G. 1:—, Hočevnar Janez 3:—, Hacin Jože 3:—, Hudlivič Janez 2:—, Hubat Helena 1:—, Hubat Reza 0:50, Hapec Janez 1:—, Hočevnar Marija 1:—, Hujakova Mat. 1:—, Ilja Janez 1:—, Ilja Andrej 1:—, Jenko Ivan 2:—, Dr. Jenko Jos. 5:—, Jenko Marija 1:—, Jenko Primož. 0:40, Jerič Josef 0:10, Jerič Katarina 0:40, Jerič Lovrenc 1:—, Jerič Janez 1:—, Jerič Mana 0:60, Jerič Angela 1:40, Jerič Janez 1:—, Jerič Marjana 0:90, Jerič Jožef 1:—, Jereb Andrej 1:—, Juvan Marija 0:50, Jekovc Marija 0:46, Jenko Jakob 1:—, Jenko Marija 2:—, Jenko Franciška 0:40, Jenko Janez 1:20, Jenko Jože 2:—, Jenko Angela in Katra 1:—, Jenko Martin 1:—, Jenko Mana 0:30, Jenko Andrej 2:—, Jenič Marija 2:—, Jereb Matevž 10:—, Jereb Jože 2:—, Jenko Marjana 2:—, Jenko Katra 1:—, Jenko Janez 1:—, Jeraj Janez 5:—, Jereb Mihael 2:—, Jerič Franciška 0:60, Jenko Johann 2:—, Jagodic Manca 1:—, Jenko M. 1:—, Jenko Franc 3:—, Jenko M. 2:—, Jenko J. 5:—, Jančič Anton 0:50, Jenko Katarina 2:—, Jenko Jernej 1:—, Jenko Janez 2:—, Jagodic Janez 1:—, Jenko Franc 0:50, Jenko Jože 0:50, Koritnik Franciška 0:20, Koritnik Marija 0:40, Koritnik Ana 0:40, Keršiner Jože 1:—, Kmet Marija 0:40, Kepiz France 2:—, Kovač Jakob 0:40, Kem Ivan 5:—, Kriviz Mica 1:—, Koritnik Anton 5:—, Kuralt Marija 1:—, Kuralt Inton 1:—, Kosužek Marija 1:—, Kalan Marjana 1:—, Kešnar Ivana 1:—, Kvas Alojzij 1:—, Kuhar Janez 2:—, Krč Stefan 3:—, Krč Jožef 2:—, Kropivnik Janez 2:—, Kmetič Janez 1:—, Kropivnik Franc 0:50, Krč Katra 0:40, Kropivnik Janez 3:—, Košir Marija 1:—, Kalan Janez 1:20, Kunstelj Marija 1:—, Kandolf Anton 2:—, Kuhar Urša 0:80, Kossem Janez 2:—, Kropar Marija 1:—, Korošč Janez 1:—, Kmetič Matevž 2:—, Kmetič Neža 0:40, Kropivnik Jakob 4:20, Kern Marjana 1:—, Korošč Janez 1:—, Kern Reza 1:—, Koglar Janez 0:70, Kotnik Primož 2:—, Koželj Marija 1:—, Koželj Franc 2:—, Koželj Mana 1:—, Kimovc Neža 1:—, Kalinšek Marija 5:—, Kosec Neža 3:—, Kotnik Janez 2:40.

Razširjajte naš list.

Lepo solnčno stanovanje

z eno sobo, kuhinjo velikim vrtom in drugimi pritlikinami oddam takoj.

J. Zmet Kranj.

Lovro Rebolj v Kranju.

Glavni trg

20 52—44

Ravnokar mi je došla **velika zaloga storjene obleke za moške**, kakor tudi za **ženske pelerine**, monteljni i. t. d. Priporočam vljudno sl. občinstvu zalogo in svojo delavnico **na Glavnem trgu**. Postrežba točna in solidna.

Kokriško predmestje

v lastni hiši zaloga **šivalnih strojev in potrebščin**. Ravno tam **gostilna**, kjer točim najboljša vina in pivo ter postrežem vedno z **dobrimi gorkimi in mrzlimi jedili**.

Imam tudi obrt za nakup in prodajo posestev in zemljišč.

Največja slovenska hranilnica!

Največja slovenska hranilnica!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

V LJUBLJANI, PRESERNOVA ULICA št. 3.

12—51

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

Denarnega prometa do konca leta 1912

700 milijonov kron,

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

vlog

42 mil. 500 tisoč K,

rezervnega zaklada

1 mil. 330 tisoč K.

4¹/₂ 0/0

brez odbitka.

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

4¹/₂ 0/0

brez odbitka.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Zobozdravniški in zobotehnični atelje
dr. Edv. Globočnik

okrožni zdravnik in zobozdravnik in

Fr. Holzhaecker

konc. zobotehnik

v Kranju

v Hlebšovi hiši, nasproti rotovžu,
je slavnemu občinstvu vsak de-
lavni dan od 8. ure zjutraj do 5.
ure popoldne in ob nedeljah do-
poldne na razpolago.

5 52-46

**Spominjajte se
Rdečega križa**

Kupujte ostanke!

**Najstarejša
trgovina**

Kupujte ostanke!

Ferd. Sajovic

v Kranju

(poprej J. C. Pleiweiss)

priporoča za

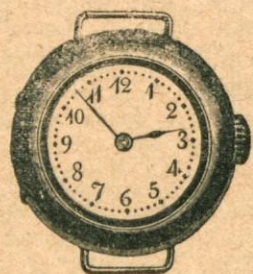
jesensko sezijo

svojo bogato zalogo zimskega modnega blaga, sukna za ženske obleke, bar-
henda za bluže in obleke, zimskih ševijotov, kamgarnov in lodnov, kakor
tudi vsega drugega manufakturnega blaga. Volneni robci, pleti, ogrinjalke
in pleteni robci najnovejših vzorcev in najboljše kakovosti. Zimske srajce, jo-
pice in hlače za ženske, moške in otroke.

Svilnati robci najnovejših vzorcev.

3 52-46

9 -47

Najbolje in najceneje se kupi pri tvrdki

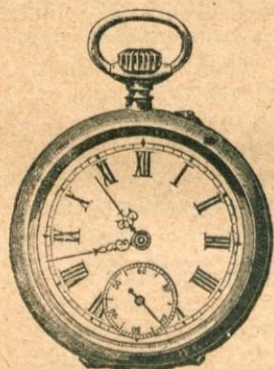
RUDOLF RUS

v Kranju (po leg. lekarne)

Ustanovljeno leta 1885

Prva in največja zaloga
ur, zlatnine in srebrnine.

Cen. ki zastoj in poštnine prosti.

Strogo solidna in poštena postrežba.

Suhe gobe

in druge deželne pridelke v vsaki
množini po najvišjih dnevnih cenah
kupuje

M. RANT, KRANJ

trgovina mešanega blaga in deželnih pridelkov

Trboveljski in češki premog.

Restavracija pri kolodvoru

priporoča dobro kuhinjo, pristna vina, češko
budjeviško pivo. Lep senčnat vrt.

8 52-47

Najbolj varno naložen denar v vsem
političnem kranjskem okraju!

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

**Splošni rezervni zaklad
(lastno premoženje) nad
352.000 kron!**

Hranilnica posoja na zemljišča po 5½% na leto
in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer
dolžnik v teku 45 let popolnoma poplača poso-
jilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsa-
kega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1913. je bilo
stanje hranilnih vlog nad

5 milijonov 442 tisoč kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam
nad 4 milijone kron.

4 1/2 %

brez odbitka rentne-
ga davka, katerega
plačuje hranilnica iz
lastnega. Narasle in
nedvignjene vložne
obresti pripisuje h ka-
pitalu vsakega pol leta
— to je dne 30. junija
in dne 31. decembra
— ne da bi bilo treba
vlagateljem se zgla-
šati radi tega pri hra-
nilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg
lastnega rezervnega zaklada mestna občina
Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso
svojo davčno močjo. Da so hranilne vloge
res varne, priča zlasti to:

**da vlagajo v to hranilnico tudi so-
dišča denar mladoletnih otrok in
varovancev, ter župnišča cerkveni
denar.**

Ta najstarejši denarni
zavod v **Kranju**

uraduje na rotovžu

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do
4. ure popoldne.

1-18